

Haziranları Devrime Evriltmenin Taktik Gereklere

Devrimci Cephe

Gezi şehitleri anısına...

***Haziranları Devrime Evriltmenin
Taktik Gerekleri***

Ş .Şimsir

Haziran 2014

Nisan Yayınları

*Adres : Bülbül Mahallesi Küçük ŐŐhane cad, No:3 Daire 4 Beyoğlu/ Taksim
www.devrimecicephe.org*

Haziranları Devrime Evriltmenin

Taktik Gereklere

Gezi Haziranı üzerinden bir yıl geçti. Bu bir yıllık sürenin, devrimci mücadele tarihimizin en eğitici dönemi olduğunu söylemek abartı sayılmamalı. Devrimci mücadelenin siyasal bir olgu olarak hayatımızda yer aldığı 60'lardan bu yana bakılacak olursa, 90'lara kadar mahallelere, hatta sokaklara kadar indirgenmiş dar pratikçilik, ancak pratik faaliyetin etkisizleşmesine tâbi olarak 90'lardan sonra bir bakış genişliğine kavuştu.

Siyasal pratiğin düşük bir düzey tuttuğu 90 sonrası dönemin devrimci harekete belki de tek önemli katkısı bu aşırı etkisizlik konumundan kaynaklandı, denilebilir. Kendisi siyasal bir aktör olma konumundan düşen solun kendi dışındaki siyasal faktörleri izlemeye mecbur kalması, ona en azından yönetsel olarak stratejik bakış genişliği kazandırdı. Devrimci hareket artık Türkiyeli devrim sürecini salt küresel ve bölgesel ilişkiler içinde anlamlandırmaya çalışmakla kalmıyor, egemen sınıf ilişkilerini de

doğrudan içerden, özgün değerlendirmeler üzerinden ölçümleme gayreti gösteriyor.

Gezi Haziranı sonrasında ise siyasal pratik bu genel stratejik kavrayış içindeki değerlendirmelerimizi sınavacağımız büyük imkânlar sağladı, çünkü 90'dan bu yana geliştirilen siyasal değerlendirmeleri 70 Haziranı'ndan bu yana ilk kez yığınların kendiliğinden hareketinin varlığı koşullarında gözden geçirme şansı bulduk. Bu yüzden, uluslararası ve yerel bütün sınıfların ve siyasal aktörlerin hareketliliğini belirli bir bakış açısı genişliğinde gözleme imkânı bulduğumuz koşullarda yaşanan bir yığın eyleminin, kadro ve taraftarlarıyla bir bütün olarak Türkiye devrimci hareketi üzerindeki ideolojik ve siyasal eğiticiliğinin çok yüksek olduğunu söylemek mümkündür.

Bunu en somut, bütün çeşitleriyle oportünist siyasetin kurum ve temsilcilerinin etkinlik yitimi ve itibarsızlaşmalarında görebilir; oportünizmin siyasal nüfuzu altındaki kesimlerde siyaseten bir içe dönme ve muhasebe zorunluğuna ihtiyaç duyulmasından ve devrimci kesimlerin mücadeleyi yeniden yapılandırmanın gerekleri üzerinden tartışmaları yoğunlaştırmalarından anlayabiliriz.

Özellikle oportünizm, o güne kadar muhayyel bir kitle hareketine endeksli olarak dayattığı ve geliştirdiği siyasal zemininin iflasını somut ve gerçek bir kitle hareketi karşısında itiraf etmek zorunda

kaldı. Her ne kadar, açığa çıkan kitle hareketinin sivil toplumcu ve yasalıcı tezlere pratik bir geçerlik kazandıracağı umutları üzerinden dillendirildiyse de, “hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” belirlemesi, sol siyasete egemen oportünizmin çeyrek asırdır sürdürdüğü kendi ideolojik ve siyasal tutumuna ait bir tekzip olarak belgelendi. Oportünistler, Gezi Haziranı sürecine pratik bir kalıcılık beklentisi üzerinden sınıfsal ve siyasal analiz ve yüklemeler giydirmeye çalışırken kitle hareketi yeniden kendi yatağına çekildi. Gezi Haziranı sonrasında Eylül dalgası, seçimler, 1 Mayıs, olmadı Soma derken yığın hareketinden beklentiler hüsrarla sonuçlandıkça, artık konuşulan Gezi Haziranı’nın somut siyasal sonuçları değil ruhsal esintileri olmaya başladı. Gezi Haziranı giderek bir umut ajitasyonu çerçevesine sığışır hale geldi. RTE’li siyasal gericilik savunmadan saldırıya geçip, kendi program hedeflerini uzun süredir gerisine düştüğü 2012 seçimlerinin sonuçları düzeyinde yeniden organize ederken, kitle eylemi ve sol sanki yeni bir siyasal buzul çağına doğru yol alıyordu ki, bu kez Soma katliamı ve Okmeydanı cinayeti gündeme geldi. Kitle eylemi ve devrimci mücadelede yeniden yeni bir yüksek evre beklenti ve zorlamaları yaşadık. Gördük ki, Soma ve Okmeydanı momentleri de yeni bir Gezi Haziranı yaratmanın yaygın toplumsal dinamiklerine ve siyasal kesişmelerine sahip değildi. Yeni bir yüksek devrimci kitle eylemi trendi yakalayabilmenin uzağına düşmüş durumdaydık ve sanki giderek de uzaklaşmaktayız.

Yıgın Hareketinin Sınıfsal ve Siyasal Varyantları

Böylece Gezi Haziranı'ndan bu yana cevaplarını devrimin kolektif bilincinde henüz olgunlaştıramadığımız sorular çoğalmış durumdadır. Biz daha 1 Mayıs 2013'de devrimcilerin meydana girmeyi başaramadığı koşullarda, üzerinden bir ay geçmeden kitlenin Taksim'de nasıl olup da bir aylık komün pratiği yaşadığının nedenlerini keşfetmeye çalışırken, şimdi bir de, bir park yeri itkisinin ülkenin dört bir yanında milyonlarca insanı sokağa dökebilmesine karşın yüzlerce proleterin toprağa gömülmesine niçin aynı tepkiyi alamadığımızı da cevaplamak zorundayız. Sorular ve cevapları önemlidir, çünkü bu kapsam bizim hem Gezi Haziranı ve sonrasındaki bir yıllık mücadelenin analizinde belirleyici kriterlere ulaşmamızı sağlayacak, hem de önümüzdeki mücadele dönemini nasıl yeniden yapılandırmamız gerektiğini bize gösterecektir.

Son bir yıllık kitle hareketliliği gözlemlendiğinde ortaya çıkan somut tablo şudur:

1 Mayıs'larmilitan sosyalizmin eylemiydi. Devrim, kendi tecridi içinde oligarşinin teknik zorunu aşmanın ideolojik, siyasal ve psikolojik yeterliliklerine henüz ulaşamamıştır. Başarılı olunamadı.

Gezi Haziranı burjuvaydı ve böylece AKP/RTE muhalifi uluslararası ve yerel bütün burjuvazinin ve küçük burjuvazinin desteğini ve katılımını alan devrimci bir zorlama oldu. Burjuvazinin siyasal ihtiyacı ve kabulü içinde olduğunca gelişti. Bu kabulün sınırlarına ulaştığı andan itibaren orta sınıfların ve büyük burjuvazinin desteğinin çekilmesiyle 1 Mayıs'lar gibi devrimin kendi yalıtık koşullarının yetersizliklerini yaşadı; duraladı ve içine döndü.

Soma, olayın niteliği gereği proleterdi. Proletaryanın yapısal kararlılığını bilen burjuvazi, en ihtiyaç duyduğu anda ve en uygun gerekçelerle bile bir proleter kalkışmayla oynamaya cesaret edemedi. Aksine Soma'nın bir Haziran kalkışmasına dönüşmesinden çok korktu. Daha ilk anından itibaren oligarşik blok tarafları, aralarındaki bütün çelişkileri bir kenara iterek dayanışma ve bütünlük içine girdi. Beyaz Türk kurmay Ertuğrul Özkök, daha toplum Soma'da ne olup bittiğini anlama aşamasındayken Enerji Bakanı Taner Yıldız'a desteğini sunmuştu bile. Ardından gelen günler içinde Taner Yıldız da hem CHP'ye hem mhp'ye desteklerinden dolayı teşekkürlerini eksik etmedi. Bütün eğilimleriyle burjuvazinin bu bütünlük gösterisi küçük burjuvaziye zaten büyük çapta etkisizleştirirken, AKP/RTE çizgisine ideolojik olarak karşıtlığı nedeniyle hareketlenebilecek kesimlerin büyük yığın öfkesinin önünü açmasını engelleyecek tarzda sosyal faşist demagog Yılmaz Özdil'le "oh olsun"

söylemleri geliştirilerek bu kesimlerin paralize olmaları sağlandı. Ancak Soma'nın Gezi gibi kitlesel bir patlamaya dönüşmesine ilişkin alınan önlemlerin yeterlilikleri ortaya çıktıktan sonradır ki, oligarşinin kanatları arasındaki kayıkçı dövüşü medyada yer almaya başladı.

Soma direnişi ile ilgili olarak iki stratejik saptamayı mücadelenin geleceğine uzanım verecek konular olarak şimdiden yapabiliriz.

1- Proleter öfke RTE'yi markete kaçırtmıştır. Bu son derece önemli bir siyasal düzeydir. Bu düzey, "işte paşam Ankara" örneğinden sonra halk sınıflarının kendi egemenleriyle girdikleri biat ilişkisinin kırılma potansiyelini gösteren yeni ve stratejik bir örnek oluşturmaktadır. Yeni ve stratejiktir, çünkü Serbest Fırka, ANAP vb örnekleri devlet sınıflarına karşı halkın sinik tepkilenmesidir. Soma'da işçiler benimsedikleri ideolojik ve siyasal hegemonyaya ve onun kutsal temsiline başkaldırmışlardır. Soma'daki tepkilenmenin elbette sadece büyük bir acıya dayandırılarak açıklanacak özel bir durum olduğu söylenebilir. Ancak, bu tepkilenme, yakınlarda yaşadığımız ve tetikleyici olarak işten çıkarma gibi daha sıradan bir önkoşula haiz olan Kütahya Seyitömer direnişiyle birlikte ele alındığında, gerici hegemonya altındaki proletaryanın davranış örnekleme açısından başka bazı sonuçlara ulaşmak da mümkün görünüyor.

Hem Kütahya hem de Soma, AKP'nin yüksek oy aldığı yerlerdir. Sadece siyaseten değil ideolojik olarak da AKP ile bütünleşik yörelerdir. Zaten rte'nin faciadan sonra yöreye inme cesareti Soma'nın bu verileri itibariyledir. Ancak Kütahya'da Seyitömer işçisi, işten çıkarmalara karşı, diyelim Greif'deki gibi savunmacı ve terbiyeli bir tarz uygulamaktansa, Marx'ın komünar davranışını tarif için kullandığı haliyle "*avam tarzda*", doğrudan yakarak, yıkarak işgal eylemine giriştiği gibi, Soma işçisi de rte'yi markete sığınmak zorunda kalacağı bir saldırganlıkla protesto etmiştir. İki gerici yöredeki işçi davranışı arasındaki benzerlik, proleter eylemin düşüklüğü koşullarında dikkat çekicidir.

Bu durum, RTE'yi iktidarda tutan demagojik konumun uygun önkoşullarda kendisine karşı işleyebileceğinin işareti olarak kayda geçebilir. Şöyle ki, bilindiği gibi AKP/RTE ceberut devlet egemenliğine karşı demagojik bir söylem üzerinden devrim ve demokrasi güçlerinin yarattığı özgürlük taleplerini kendine yedekleyerek iktidar olmuş ve her aşamada bu propagandayı canlı ve etkin kılmaya çalışmıştır. Ama doğada ve toplumda hiçbir şey tek yanlı eylemli değildir. Görülmektedir ki, gerici ideolojik söylemin bu muhtevası, hegemonyası altındaki kitleler tarafından ciddiye alınarak kendi çıkarlarıyla çeliştiği noktada, devletin tezahürü doğrudan AKP/RTE olduğu koşullarda bile otoriteye karşı şiddetli bir tepkiye dönüşebilmektedir. Bu sınıf mücadelesinin önümüzdeki evrelerinde gözetilmesi gereken bir

durumdur, çünkü AKP/RTE'nin harami ekonomisinin dış kaynakla beslenme imkanı giderek daralmaktadır. Bu daralmanın doğrudan yansıtacağı kesim ise başta işçi sınıfı olmak üzere emekçiler olacaktır. Örneklemeler itibariyle devrimin sadece metropollerde yükselmekle kalmayacağını, bu yükselişin kayıp alanlar gözüyle baktığımız proleter nitelikli sünni gericilik merkezlerinde de karşılığı olacağını umabiliriz. Ya da Kütahya'daki gibi tecrit ve dar etkinlikteki direnişlerin yaygınlaşmasının muhalif siyasal iklimi geliştirebileceğini bir kenara kaydetmekte yarar olacaktır.

2- Özellikle kentli, modern, laisist, eğitilmiş orta sınıfları siyasal nüfuzu altında tutarak kontrol eden CHP, Soma katliamının düzeni sarsacak proleter bir tepkiye dönüşmesini engellemek adına, Gezi Haziranı'nın ilk haftası sonrasında yaptığı gibi siyasal hayattan özel olarak çekilmiştir. Gezi ve ardından gelen süreçte statükonun korunması yönündeki tarihsel işlevi Soma'da abartılı bir şekilde açığa çıkan CHP, artık emekçi ve muhalif kesimlerin siyasal ufku dışına çıkmıştır. Şafak Pavey'in safça gözlemlediği ve dillendirdiği gibi CHP tamamen yığınların düzene karşı tepkisinin önünde bir statüko kalkanıdır ve özellikle kadın milletvekillerinin tepkileriyle dile getirildiği haliyle CHP içindeki küçük burjuvazi siyasal çıkış arayışları içindedir. CHP nüfuzu altındaki aydın, alevi ve üretmen küçük burjuvaziye siyasal bir alternatif geliştirmek, devrimci hareketin önünde stratejik bir taktik

aşama olarak bulunmaktadır. Ve bu taktik aşamayı başarılı bir şekilde geliştirmek için koşullar son derece uygundur, yeter ki sol kendi muhalefet hesaplarını statükonun tarihsel ve pratik temsili olan CHP üzerinden görmek gibi akıl dışı hatalı çizgiyi sürdürmekte ısrarlı olmasın. Ulusalci politikalar üzerinden Baykal'la solun gelişmesini kontrol altında tutan oligarşinin, bu işlev sınırlarına dayandığı yerde aydın, alevi ve emekçi kesimlerin statükoyla bağlarını yenilemek üzere Kılıçdaroğlu'nu sahneye sürdüğünü biliyoruz. Şimdi görev bu kesimleri CHP kontrolü dışına taşıyacak siyasal ve örgütsel hamleler geliştirmektedir. ÖDP-HDP geriliminin gerekli gereksiz çapakları bir tarafa, yasal kurumsal siyaset konuya bu çerçevede yönelmeli, devrim ve demokrasi güçleri bu amaçlı bir yönelimin taktik işçiliğine soyunmalıdırlar.

Özellikle son yerel seçimlerde somutça görüldüğü gibi CHP ile siyasal yakınlaşmalar oportünist solun ağırlıklı bir yönelimi oldu. Türkiye solunun siyasal etki alanının darlığı, demokratik muhalefetin yaygın kesimleri içinde oportünist solun bu politikasının destek bulmasını sağladı. Devrimin yığınlarla olan bağının zayıflığının oportünist siyaset üzerindeki burjuva ideolojik ve siyasal egemenliğe paravan görevi gördüğüne dair bir uyarı Lenin'den biliyoruz. Yığın ilişkisi zayıf diye devrimci muhalefetin burjuva kanallara akıtılması devrimci muhalefetin kitleleşmesini getirmez, aksine devrimin burjuva zeminde erimesini getirir. Bu

yüzden önümüzdeki dönemin en önemli görevlerinden biri açık yasal mücadeleyi ideolojik ve siyasal olarak statükonun sınırlarının dışında örgütlemeyi başarmaktır. Kentli proletaryayı, aydın küçük burjuvaziyi, alevileri ve küçük üretmenleri devrimci demokrasi mücadelesine bağlayacak tarzda açık kitle siyaseti ve yasal kurumsal alanda CHP'yi boşa düşüren mücadele ve örgüt biçimleri geliştirilmelidir. Bu çerçevede, solda kolektif yapılanmalar gerektirmektedir.

Açık Kitle Siyasetinin Organları Olarak HDK ve Forumlar

Gezi'den günümüze kolektif sol yapılanma adına ortaya çıkan şekillenmeler yasal kurumsal siyaset alanında henüz Sol Cephe ve HDK sınırlılığındadır. ÖDP'nin birleşik bir muhalefetin örgütlenmesi konusunda söylemini ve kimi cılız çalışmalar olduğunu kendi basınlarından izliyoruz ama henüz ortada üzerine konuşulabilecek pratik bir gelişme yoktur. Sol Cephe'nin ise, SİP/TKP merkezli bir genişleme çabasından daha öte bir şey olmadığını, hareketin örgütlenme süreci ve etkinlik çerçevesi itibarıyla biliyoruz. Bu durumda Kürt sivil siyasetinin bütün sorunlarıyla yüklü olmasına karşın kolektif bir temele sahip olmadaki ısrarı ve statükonun kurumlarının dışında yapılanma çabası gibi olumlu nitelikleriyle HDK'nin demokratik toplum muhalefetinin en uygun organı olarak güçlendirilmesi ve

geliştirilmesi öne çıkmaktadır. BDP'nin HDP'ye katılmasının yarattığı komplikasyonlar ve HDP'nin önümüzdeki mücadele sürecine göre eksik ve zaafı ayrıca ve özel olarak tartışılmalıdır, tartışılıyor. HDP'nin toplumsal muhalefetin son bir yıllık gelişim özellikleri itibariyle, örneğin Gezi Haziranı ve alevi gerçeği gibi siyasal dinamikler üzerinden yeniden yapılandırılmasının kaçınılmazlığı bir tarafa, bu yapıyı demokratik toplum muhalefetinin bir kurumu olarak geliştirmeye uygun bulan devrimci eğilimlerin, HDP'nin mevcut bünyesindeki “yetmez ama evet”ci statüko eğilimlerini ve işbirlikçi Kürt burjuva temsilcilerinin tasfiyesini gündemlerine almaları zorunludur. Bunların varlığında HDP'nin toplumsal muhalefeti kendi çatısı altında toplamakta, toplumsal muhalefeti kendisine ikna etmekte yetersiz kalacağı açıktır ve bu haliyle demokratik toplum muhalefetinin değil, “Ankara siyaseti”nin bir acente kurumu olarak algılanması kaçınılmazdır. HDK/HDP üzerine tartışmalar önümüzdeki kongre zemininde ve kongre sonuçları üzerinden daha ayrıntılı yürütülecektir ama şimdiden söyleyebiliriz ki, kurumsal siyasal alanda demokrasi mücadelesi adına var olan boşluğu doldurabilmesi HDP'nin muhalif çizgisini emek ve ezilenler hareketi ekseninde inşa edebilmesine bağlıdır. Yazının ilerleyen bölümlerinde tartışacağımız gibi bu bir demokratik cumhuriyet programı sorunudur.

Forumlar hareketi Gezi Haziranı'yla birlikte ve Gezi Haziranı muhalefetine sınıfsal karakterine uygun küçük burjuva demokratik örgüt ve davranış normlarındaki kümelenmeler olarak ortaya çıktı. Haziran rüzgârıyla yaygınlık gösteren ve demokratik bir gelecek arayışı içindeki forumlar keza küçük burjuva siyasal kararsızlığın bir yansıması olarak hızla daraldı, işlevsizleşti, örgütlü toplum karikatürleri haline dönüştü. Türkiye'nin kolektif davranışa yatkın olmayan sivil toplum gerçeğinin yapısal olarak getirdiği kısıtlar bir yana, forumlar hareketi kendisini doğuran Gezi Haziranı'na atılan burjuva ve küçük burjuva formatları ta en başından yapılanmasının merkezine çektiği için kadük, gelişmeye değil sönmülmeye mahkûm yapılar olarak şekillendiler. Nasıl Gezi Haziranı toplumsal öfkenin kendini açığa vurmasının ötesine geçemeyip muhalif bir iradenin kendini dayatma eylemine dönüşemedi ve bu yüzden giderek sistemin kabulleri içinde sönmülmeye, forumlar hareketi de daha en baştan toplumsal bir iradenin statükoya dayatılması görevinden uzak, kendi dar pratiğine mahkûm yapılanmalar olarak şekillendi. Forumların bu olumsuz yapılanmasının önüne geçmesi gerekenler devrimci militanlardı, ama zaten onlar 90'dan beri aydınlanmacı, sivil toplumcu, "küçük somut ilerlemeler" peşinde koşmayı esas alan revizyonist ve reformist siyaset anlayışlarının egemenliği altında oldukları için Gezi Haziranı'nın devrimci muhtevasını yönetmeyi başaramayanlardı; bu nitelikleriyle forumları devrimci demokratik muhalefetin organları haline getirmeleri imkansızdı. Forumlar

hareketine, “demokratik kolektif” mahalle sorunları meclisi faaliyeti içinde bezirgân siyasetin kuralları egemen oldu; forumlar kavruk siyasal yapıların kan bulma ve egemenlik gösterme sahalarına dönüştü. Bir de şuna yol açtı: Türkiye’nin geri kapitalizminin küçük tezgâh sanayiine sürekli alan bırakması gibi, Türkiye devrimci hareketinin ana akım siyasetlerinin 90’dan beri içinde buldukları siyasal ve örgütlenme krizi de küçük entelektüel çevrelerin oluşumuna. Sanal dünyanın imkânları dâhilinde varlıklarını sürdüren bu çevreler Gezi Haziranı’nda polise taş atan, gaz yiyen, duvarlara sloganlar yazan bir pratikle sağladıkları maddi varlık kanıtlarıyla hızla “örgüt olma” ihtiraslarına yol verdiler. Forumlar, örgüt olma, örgütsel alanı genişletme isteklerinin pratik sahası olarak değerlendirilmeye başlanınca toplumsal muhalefetin organları olmaktan hızla uzaklaştı, eridi, büyük çapta yok oldu. Üst orta sınıfın ve bunlarla kaynaşık sol örgütlerin bulunduğu merkezler dışındaki varlıkları artık görülmez oldu.

Açık Kitle Siyasetinin Program ve Kuvvet Sorunu

Bununla birlikte mücadelenin forumlara ihtiyacı vardır. Tıpkı yasal kurumsal siyaset alanında olduğu gibi, önümüzdeki dönemde açık toplum muhalefetinin örgütlenmesinin de yeniden yapılandırılması gereklidir. Bu nedenle forumlar hareketi, pratikçe

işlenmiş ve zaaflarıyla nasıl olmaması gerektiğini bize gösteren modeller olarak işlev ve perspektif itibarıyla yeniden ele alınmalıdırlar. Örgütlenme amaca hizmet eden bir araç, forumlar hareketinin amacı da toplumun muhalif iradesinin statükoya dayatılması ise, forumlar hareketinin yeniden yapılandırılması için sürükleyici halkanın, toplumsal muhalif iradenin belirli bir **program** çerçevesinde somutlanması ve bu programı statükoya dayatacak bir **güce** sahip kılınması olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu, somut olarak Soma'nın proleter karakterini Gezi Haziranı'nın kapsayıcılığı üzerinden inşa etmek demektir. Ya da başka sözcüklerle demokratik cumhuriyet programlı bir yığın hareketi örgütlemek demektir. Demokratik cumhuriyet programı Kürt özgürlükçülüğünün tarif ettiği gibi sadece ulusal kültürel özerklik kapsamına sıkıştırılmış ve tarihsel içeriğinden sıyrılmış milliyetçi bir çerçeve değildir. Demokratik cumhuriyet programı, geri burjuvazinin yarım bıraktığı demokratik devrim görevlerini üstlenen bir işçi, köylü, emekçi yönelimdir. Bu haliyle, sadece günümüz Türkiye'sinde AKP tarafından temsil edilen kapitalizm öncesi sermaye, ideoloji ve kültür yapılarıyla hesaplaşmakla kalmaz, aynı zamanda anti tekel içeriğe de sahiptir. Ulusların kendi kaderini tayininde şerhsiz, inançların inanç olarak kendini ifadesinde şartsız, kadın ve emeğin örgütlenmesinde öncelikleri olan bir programdır. Önümüzdeki dönemde forumlar hareketi finans kapitalizmin TSE (Türk, sünni, erkek) belgeli statükosunu tümüyle karşısına alan bir işçi, emekçi hareketi olmak zorundadır.

Forumlar hareketini bir işçi ve emekçi hareketi olarak organize etmek onun kapsayıcılığını daraltmaz, çünkü demokratik cumhuriyet –Lenin’in sözleriyle- yalnızca yoksulların ihtiyacı değildir. Demokratik cumhuriyet programı finans kapitalizm ve tefeci bezirgân ittifaklı oligarşik egemenliğin dışında kalan modernist kent küçük burjuvazisinin, bağımsızlıkçı Kürt burjuvazisinin ve özgürlükçü alevi burjuvazisinin, feministlerin çıkarlarını da içeren bir burjuva karaktere haizdir. Ancak böyle bir demokratik cumhuriyetçi kapsayıcılık ve demokratik hedeflere yönelme olduğu takdirde forumlar hareketinin siyasal uzamda kolektif kabulü ve öngörülen yaygınlığı mümkün olacaktır.

Geziden bu yana forumlar hareketi Kürt özgürlükçülüğünün barış politikalarına, iktidarın alevilik üzerindeki inanç tahakkümüne ya da emperyalizmin TC eliyle bölgesel savaş kışkırtmalarına karşı hep duyarlı oldu. Ancak bu duyarlılık hem yeterli bir programatik çerçevede somutlanıp ajit-prop örgütlenme alanına akıtılmadı, hem de sadece oligarşinin ileri hamlelerine karşı savunma ve protestolar düzeyinde kendini gösterdi. Yani toplum muhalefetine kolektif karşı koyuşu iktidarın ileri hamlelerinin ilgilendirdiği alanın kapsayıcılığı düzeyinde şekillendi. ODTÜ yolu, ODTÜ’lülerin, HES direnişleri yerellerin eylemi olarak kaldı. Hatta öyle ki Gezi Haziranı’nın sıcak sürecinde polisin Taksim’den çekilmesi üzerine Taksim bir festival havasını yaşıyorken, Taksim adına sokaklara dökülmüş Ankara, Adana, İzmir gibi şehirlerdeki

yığınlar şiddetli çatışmalar içindeydi. Genel bir program eksikliği, açığa çıkmış kitle öfkelerini bile boşa düşürebilmektedir. Ve zaten, genel hedeflere bağlanmamış tekil faaliyetlerin hedefleri ya da hedefsizlikleri içindeki forumlar hareketinin giderek sönümlenmesine hep birlikte tanıklık ettik. Önümüzdeki dönemde forumlar hareketi, bu hareketin kolektif kabul görmüş kapsayıcı bir demokratik cumhuriyetçi programa sahip kılınmasını sağlayarak ve bu program hedefleri doğrultusunda siyasal sonuçlar elde edecek bir güce ulaşmasının yollarını inşa ederek yeniden yapılandırılmalıdır. Forumlar hareketi ya da kitle akışkanlığının ve yoğunlaşmasının kendini göstereceği bütün şekillenmeler açısından bu çerçevenin devrim ve demokrasi güçleri açısından egemen kılınması öncelikli bir görev halindedir. Kuşkusuz ki forumlar hareketini yeniden yapılandırmanın bürokratik değil, amacına uygun organik sonuçlar elde edebilmesi öncelikle demokratik cumhuriyetçi program doğrultusunda işlevli kılınmasıyla mümkündür. Yarınki süreçte kitle hareketinin kendini açığa vuracağı başka biçimler söz konusu olmadığı müddetçe forumlar hareketi, devrimci demokratik toplum muhalefetine iktidar yürüyüşünün kendisi ya da şimdiden öngörülemez aşamalarından biri olmayı hedeflemelidir. Açıktır ki dünyanın ve ülkenin içinde bulunduğu koşullar itibarıyla statüko hangi özel biçimler gösterirse gösterecek iktidar oligarşinin elinde bulunduğu sürece parlamentarist başarılar bile demokrasi mücadelesine hiçbir kalıcı kazanım

getirmeyecektir. Verili egemenlik koşullarında demokratik cumhuriyetçi çerçevede de olsa programatik olarak kurulmuş bir topluluk siyasal olarak kurtulmuş bir topluma tekabül edemez. Bunun için verili siyasal egemenlik ilişkilerini alaşağı etmek gerekir. Ve bu da demokratik cumhuriyet hedefli bir toplumsal zor gücünü gerektirir.

İrdelemenin geldiği bu nokta önemlidir ve demokrasi mücadelesinde devrimci ve oportünist konumlanmalar arasındaki ayrışmayı belirler. Oportünistler demokrasi mücadelesinin devrimci zor, devrimci zorlama gereği karşısında bu zoru örgütlemektense, “halkın hakları”(he) gibi revizyonist “küçük somut ilerlemeler” programını ya da “daha fazla Greif”(Kızılbayrak) gibi ekonomizmin klasik programını ya da “laisizm,aydınlanma”(SİP/TKP) gibi modernist söylemleri öne çıkarırlar. Kuşkusuz bunlar da toplum muhalefetini örgütlemenin yollarıdır ve açıktır ki Gezi Haziranı'nın sosyalizm adına sokağa dökülenlerin büyük ağırlığını bu türden oportünist örgütlenmelere bağlı militanlar oluşturmuştur. Bu durumu, oportünistlerin devrimin bir alternatif olmaktan çıktığı 90'ların başlarından beri sürdürdükleri kesintisiz çalışmanın doğal sonucu olarak görmenin ötesinde bir başarı etiketiyle yüklemek bile, bu başarıyı doğrudan devrimsel zemindeki bir başarıya tahvil etmek mümkün değildir. Statüko dahilinde yaratılmış bir örgütlülüğün siyasal dışı vurumu belli bir düzeyde militan tezahürler taşısa da bu faaliyetin son

tahlilde sisteme payanda olacağı açıktır. Örneğin, Gezi Haziranı'ndan çıkarttıkları sonucu kendi pratikleri üzerinden "daha fazla Fatsa"yla formüle eden ÖDP'nin, Fatsa'nın niçin kalıcı olamadığını açıklamaktan kaçınmasıyla bugün hala CHP'ye yanaşık bir siyasal çizgi izlemekteki ısrarı (A. Taş, röportaj, 27.05) oportünizmin sisteme payanda olmasını koşullayan devrimsiz oluşun, devrimci olmayışın tutarlılık ifadesidir. Halk hareketi karşısında oportünistlerle bizim aramızdaki temel farklılık, bizim, burjuvaziye yedek güç haline gelen ya da getirilen bir halk hareketinden yana değil, kendi devrimci demokratik isteklerini bayraklaştıran bir halk hareketinden yana olmamızdır. Oportunist yığın çalışmasıyla biriktirilmiş kitle gücünün iktidarla açık bir çatışmaya geçirilememesi mukadderattır. Ve keza demokrasi mücadelesinin gereklerine göre bir iradi dayatmanın zemine sahip olmayan mücadelenin ve mücadele organlarının yozlaşması, çözülmesi de mukadderattır. Gezi Haziranı'nın devrimci bir muhasebesi yapılmadığı ve Soma 'nın proleter ağırlığıyla harmanlanması gündeme alınmadığı takdirde, kitle eylemciliği ve forumlar hareketi şimdi tam da bu tehlikeli momenttedir.

O halde tarihsel kavşak, öncülerin geçtiği, ustaların formüle ettiği tarzda bizim için ifadesini bulmalıdır; biz proletaryayı ve emekçi halkı burjuvazinin kendi iç rönesanslarına piyade gücü olmak üzere mi örgütleyeceğiz, yoksa iktidarı almaları için mi? Eğer

iktidarı almaları için örgütleyeceksek, bunu yerel sorunlar üzerinden küçük somut ilerlemelerle mi ya da sendikalarla mı başaracağız yoksa oligarşinin zor araçlarının üstesinden gelecek kertede kitle zorunu somuta dökerek biçim ve tarzlar üzerinden mi? Bunlar ülkenin verili mücadele düzeyini devrime evriltmenin stratejik başlangıç sorularıdır. Cevaplarla niyeti ve samimiyeti doğru buluşturmayı gerektirir.

Burada konunun gelişimi içinde, okurun zihninde kendiliğinden kurulabilecek bir yanlış bağlantıya önlem almak gerekiyor. Açık kitle eyleminin organları olarak forumlar hareketini doğrudan kitle zorunun organları olarak –en azından bugünkü koşullar itibarıyla- düşünmek ve tasarlamak gerçekçi ve doğru değildir.. Yukarıda bir yerlerde ifade ettiğimiz gibi forumlar hareketini halk muhalefetine iktidar yürüyüşünün kendisi ya da bu yürüyüşün aşamalarından biri olmasına ilişkin ifade, kitle zorunun bugünden görülemez açığa çıkış tarz ve kapsamı gözetilerek yapılmıştır. Gerçekten işler yolunda gittiğinde forumlar üzerinden iktidara yürümeye kimin itirazı olabilir ki? Ama kitle hareketinin ortaya çıkmasında ve hele bunun siyasal zor halindeki tezahürlerine ulaşmada Türkiye'nin özgün kısıtlıkları göz önüne getirildiğinde forumlar hareketine zorun organı olması doğrudan zorlayıcılık yapılamaz, ancak şu istenir ve sağlanır bir politik yönelme olmalıdır ki, forumlar hareketinin zorun organı olup olamamasından bağımsız olarak önce zor fikrine yataklık

yapmalıdır. Bu sadece mücadelenin kitleler nezdindeki psikolojik düzeyine değil, aynı zamanda öncülük tarzlarına ilişkin revizyonist ve reformist algıya da bir müdahaledir. Bolşevik devrimi kendi yolunu çizerken mücadeleye ilişkin algı ve psikoloji kaymalarına karşı eleştirel bir tarzda yönelmeyi ihmal etmemiştir. Komün yenilgisinin ardından gelen uzun gericilik yıllarında “savunma” ve “aşağıdan hareket”in gereğine inandırılan devrimci mücadeleye “tepedenci tarzlar”ın ve “saldırı düşüncesi”nin egemen kılınması gereği özellikle vurgulanmıştır. Bu tarif özellikle 90’dan beri yaşanan uzun yenilgi dönemi açısından bize çok yol göstericidir. Revizyonistlerin bu tanımlamaların Rus pratiğinde, kendiliğindencilik yerine siyasal yönlendiriciliği ne çıkardığı şeklindeki yorumlamalarla iradi biçim keskinliklerini trpleyici, devrimin iradi şiddet ihtiyacını yumuşatıcı çarpıtmalara başvurmaları bizzat Lenin’in “gizli eylemler”, “enerjik saldırılar” tarifleriyle ve keza bizzat Rus devrim tarihine ilişkin bilgilerimiz işığında geğersiz kalmaktadır. Revizyonistlerin kendi devrimciliklerini muhayyel devrim günlerine saklamaları sadece ucuz bir demagojiden ibarettir. Ve forumlar hareketi, bir taraftan kendisinin bugün de önemli bir temelini oluşturduğu açık kitle eyleminin dayatıcı, sonuç alıcı, saldırgan tarzlarına yönelik eğitilirken diğer taraftan mücadelenin devrimci zora ihtiyacı düşüncesiyle silahlandırılmalıdır. Forumlar hareketinin bugün ve kestirebildiğimiz bir gelecekte kitle zorunun organları olmasını beklemek sol bir zorlamadır ve bu organların bugünkü sınırlı

işlevselliklerini de daraltıcı olacaktır ancak bu hareketin devrim fikriyle, devrimin gerektirdiği zor fikriyle silahlandırılması bu organların küçük burjuvazinin ve oportünizmin demokrasicilik oyununun alanları olmasının önüne geçer ya da devrim kendine başka açılımlar yaratmanın ihtiyacını duyarak forumlar içinde eyleşmekten kendini kurtarmanın yollarına bakar. Oportünizmin ve revizyonizmin kitle eylemini statükonun içine hapseden egemenliği, yığınların istekleri doğrultusunda devrimci iradeyi oligarşiye dayatacak devrimci zor ihtiyacının yığın bilincinde oluşturulmasıyla aşılacaktır. Devrimci zora yığınlar nezdinde sağlanan meşruiyetin kendi siyasal faaliyetleri içinde nasıl şekillendirileceği böylece devrimi ciddi bir şekilde gündemine alanların konusu olacaktır. Gezi Haziranı'nda kitle eylemine burjuvazinin çizdiği sınır mizahla ölçülü oldu. Halkın öfkesi militan sokak savaşlarında elbette bunun çok ötesine geçti ama temel yönelme savunma oldu. Düşmana kuvvet göstererek onu dağıtma imkânından uzak kalındı. Oysa siyaset bir güç meselesidir ve yaptırımı olmayan siyaset organlarının çözülmesi, sönümlenmesi kaçınılmazdır. Önümüzdeki dönem açısından forumlar hareketi hem kendi iradesini, bugüne kadar sürdürdüğü haliyle, açık kitle eylemi düzeyinde dayatıcı olmaya hem de nihai olarak devrimin zor iradesini mayalandırmaya dönük olarak ele alınmalıdır. Bu türden bir müdahalenin zaten yeterince geniş olmayan ve gevşek bir dokuda olan forumlar hareketinin kitle gücünü dağıtacağı ileri sürülebilir. Bu temelsiz bir itiraz değildir.

Ama bu itiraza karşı bizim ileri sürdüklerimiz de temelsiz değildir. Amaç devrimci demokrasiyi egemen kılmak için yığınların devrim ve demokrasi mücadelesini yükseltmek ise forumlar hareketine bir örgütlenme tekniği üzerinden bakmak örgütlenmeden hiçbir şey anlamamaktır. Oportünizmin şiarı budur; örgütlenelim... Gezi Haziranı'nda açığa çıkan kitle enerjisini kendi çeperlerine toparlamayı başlı başına bir taktik haline getirdikleri için bu yönelimleri hem kitle muhalefetinin sönümlenmesine yol açtı, hem de yaşadıkları iç krizlerden görülebildiği gibi bu yönelimin kendilerine de bir faydası olmadı. Örgütlenme sorunu mücadelenin bir fonksiyonu olarak ele alınmak zorundadır. Devrimin ihtiyaçlarına cevap olabilecek bir mücadele... böyle bir mücadelenin ihtiyaçlarına cevap olabilecek bir örgütlenme... Konu böyle konulmalıdır. Yani tartışa geldiğimiz çerçevenin sınırları itibariyle; yığınsal devrimci demokratik zorlamayı yapmak üzere açık kitle eylemini geliştirmek ve yükseltmek.. Açık kitle eylemini geliştirip yükseltmek üzere forumlar hareketini yeniden yapılandırmak... Meseleye böyle yaklaşıldığında forumlar hareketini bugünkü haliyle sürdürürerek sürdürmenin sadece siyaseten çaresiz kalmış küçük burjuvalara ait bir iş olduğu ortadadır. Forumlar hareketine devrimci zor gibi devrimci demokrasinin vazgeçilmez manivelalarını hatırlatmak sürüngen küçük burjuvaları kaçtıracaksa bundan devrime bir beis yoktur ve belki de Soma gerçeği üzerinden gündemleşen kara

proletaryanın forumlar hareketinin temel dinamiği olması için böyle bir çalkantıya ihtiyaç olduğu bile söylenebilir.

Elbette revizyonistlerin, forumlar hareketinin küçük burjuva tortulaşmasına yönelik yaptığımız tespitlere itirazları olacaktır. Ve bu itiraz devrimci zorun devrimin vazgeçilmez bir ihtiyacı olarak görülmesinden duydukları korkunun büyüklüğü nispetinde güçlü olacaktır; diyeceklerdir ki, Gezi Haziranı ve devamındaki forumlar hareketi neo liberal dönemin çelişkileriyle davranan ücretlilerin yani işçi sınıfına aittir, bu yüzden siyasal zor, sınıfın bu organlarının kendiliğinden gelişimlerinin ve kendi kararlarının sonucu olmalıdır. Bu itirazlar karşısında devrimin kendi pozisyonunu koruması ve açık kitle muhalefetine devrimci taktikleri egemen kılabilmek için Gezi Haziranı'nın sınıf ve siyaset gerçeği üzerine tartışma biraz daha genişletilmelidir.

Gezi Haziranı'nın Sınıf ve Siyaset Gerçeği

Türkiyeli yasal marksizm, 90'dan beridir siyasal varlığını proletaryanın kendiliğinden eylemi beklentisine ipoteklemişti. Gezi Haziranı, en azından stratejik planlamalarının geçerliği konusunda kendilerini kurtarmanın bir fırsatı olabilirdi. Oportünistler, statüko içindeki duruşlarını savunabilmek için Gezi Haziranı'nın proleter kimliğine aşırı yüklenme yapma ihtiyacı

duydular. İşte, öncü tarzlara, öncü örgütün hazırlık inisiyatiflerine hiçbir gerek olmadan işçi sınıfı ayaklanmıştı. Eylemlere yoğun işçi katılımını kanıtlamak üzere istatistik yayınlayanlar bile çıktı. Bu tür kolaycı marksizmler için, sınıf hareketinin birdenbire Türkiye'nin belli başlı kentlerinin sokaklarını doldurmasının gerekçesi açıktı, bunu bilemeyecek ne vardı; neo liberal uygulamalara karşı proletaryanın tepkisiydi, işte olan bitenler... Kalburüstü sol aydınlar, hatta prof etiketini almış olanlar böyle açıklıyordu durumu. Ancak bu ulema taifesi herkesin üzerinde birleştiği şekliyle kara proletaryanın bu eylemler içindeki görülür, bilinir yokluğunu açıklamaya yanaşmıyorlardı. Madem neo liberal uygulamalara karşı proleter bir tepki konuşuluyor, o halde kara proletarya neo liberalizmden olumsuz etkileniyor mu, diye kendilerine sormuyorlardı. Dahası, sanki neo liberal uygulamalar birkaç yılın işiydi... Türkiye'de 80 faşist darbesinden bu yana neo liberal sömürünün en azgın tarzları uygulanırken işçi sınıfının ayaklanmak için 35 senedir beklemesinin nedeni nedir diye açıklama zahmetine katlanmıyordu, bu Gezi Haziranı'na proleter ayaklanma kimliği yüklemeye çalışanlar.

Oysa durum çok açıktı... Gezi Haziranı, AKP/RTE iktidarının bezirgân kapitalizmine karşı kentli, laik, eğitilmiş, modernist kesimlerin ideolojik ve siyasal bir başkaldırısıydı. Gezi Haziranı, Türkiyeli kitle eylemlerinin genel kurgusu uyarınca öncü olarak aydın, üniversiteli gençliğin oluşturduğu cephenin, kentli küçük

burjuvazi ve alevi halk tarafından tahkim edilmesiyle oluştu. Doktorlardan, mühendislere, sanatıllardan, gazetecilere modern toplumun küçük burjuvazisi, AKP/RTE iktidarına karşı uluslararası ve yerel büyük burjuvazinin tanıdığı meşruiyet içerisinde, onlarca yılın gericiiliğinin yarattığı öfke birikimiyle aktı. Oportünistler, modern küçük burjuvaziye, özellikle hizmet sektörü çalışanlarını yeni sınıf olarak tanımlayan Avrupa merkezli post modern sınıf teorileri üzerinden Gezi Haziranı'na proleter bir kimlik vermede zaman yitirmedi.

Oysa her ücretlinin genel olarak genişleyen işçi sınıfına dâhil edilmesi kaba sosyolojik değerlendirmelerde göz yumulur bir ereve olsa da marksist sınıf teorisi kapsamında egemen kapitalist ilişkiler içinde doğrudan, dolaysızca artı değer üretimi sürecinin içinde bulunmayan ücretli çalışanları bizzat işçi sınıfı yesi olarak değerlendirmek mümkün değildir. Bu yaklaşım teorik bir mülahaza değil, sınıf mücadelesinin keskin sınıf çizgi ve eğilimlerinin oluşturulmasının bir n gereğidir. Marksist sınıf teorisince, doğrudan fabrika üretiminde, formen, usta başı gibi iş idaresi süreçlerinde konumlanmış ücretlilerin dahi, -ki bunlar işçi sınıfı içinde burjuva eğilimleri oluştururlar- modern toplumun küçük burjuvazisi içinde mtala edilmesinin gerektiği yerde doktorlar, hemşireler, mühendisler, öğretmenler, banka ve devlet çalışanları gibi doğrudan artı değer üretimi dışındaki ücretlilerin işçi sınıfı kategorisinde değerlendirilmeleri doğru değildir. Bu

kesimlerin emekleriyle geçinmeleri işçi sınıfına dâhil olmalarına tek başına yetmez. Küçük burjuvazi ister kırsal ekonomi içindeki köylülük kategorisinde olsun, ister kent ekonomisi içinde hizmet sektörü çalışanı olsun, emekçidir. Küçük burjuva emeğini proleter emekten ayıran ilkinin ayrıca kendi üretim aracının mülkiyetine sahip olmasıdır. Ve gelişen kapitalist ilişkiler içinde mühendislik, doktorluk, öğretmenlik gibi özel eğitimle sağlanmış emek kalifikasyonu emek sahibi için bir sermaye, emeğe içkinleştirilmiş bir mülkiyet düzeyidir. Marksist ekonomide kristalize olmuş emek olarak tanımlanan üretim aracı sahipliği nasıl emek sahibini küçük burjuva yaparsa, basit emeğin yüksek değerler üretmesini ve dolayısıyla yüksek ücretlenmesini sağlayan kalifikasyon, toplumsal emeğin bir yoğunlaşması olarak özel bir eğitim sürecinin basit emek tarafından mülk edinilmesi sayesinde oluşur. Elbette toplumda eğitimin yaygınlaşması bu tür emeğin toplumsal artı değerden kendine ait özel bir pay çıkaracak kar alanı tutmasını zorlaştırdıkça bu kesim proletaryaya yaklaşacaktır ama öyle ya da böyle emeğine yüklenmiş kalifikasyon, emeğin toplumsal artı değerden özel bir pay almasına yol açtığı sürece emekçinin küçük burjuva karakteri asıl olandır. Bu nedenle Gezi Haziranı'nda kitlenin proleter karakterine kanıt olarak "gündüz iş, gece direniş" gibi çokça ileri sürülen bir argüman kitle karakterinin proleter ya da küçük burjuva emek kesimlerine aitliği üzerine belirleyici bir fikir vermez ama yaz aylarının tatil sezonu itibariyle Gezi Haziranı'nın yeniden kabarıışı için Eylül'ün beklenmesi kitle

karakteri üzerinde demagojik polemikleri aşan gerçeği açığa çıkartır; yaz aylarını bir tatil sezonu olarak değerlendirmek öğrencilere ve tatil yapacak kadar para kazanan küçük burjuvaziye ait bir imkândır. Açlık sınırına yakın kazanımıyla proletaryanın eylemi kesip gidebileceği bir tatili yoktur. Soma'da söylediği gibi, ölümüne neden olacağını bildiği halde madende çalışma zorunluğu vardır.

Bu yüzden sınıf bakışı ve analiz yeteneği açısından yetersizlik gösteren ve kendi siyasal varlığına devrimci kitle hareketi üzerinden geçerlik kazandırmak isteyen sol kesimler, kara proletaryanın inkâr edilemez yokluğu koşullarında Gezi Haziranı'nın küçük burjuva kimliğini perdeleyecek bir tarzda "devrimci halk hareketi" tanımlamasına sığınmayı tercih ettiler. Konfüzyonizmin kendiliğinden bir sonucu arada sırada doğrulara da değmektir. Doğruydu; Gezi tam anlamıyla devrimci bir halk ayaklanmasıydı, ama biliyoruz ki, halk tarifi kendi başına bir sınıf kimliği içermez. Halk, işçi sınıfı ve küçük burjuvazi toplamından oluşur. Bu yüzden oportünistler ve statüko solu kendi siyasal çizgilerine bir kanıt düzeyi oluşturmak için bu tarifi hareketin işçi karakteri üzerinden kuruyorlarken biz bu tanımlı hareketin kendi siyasal gerçekliği üzerinden, hareketin burjuva karakteri üzerinden kuruyoruz. Bu durumda Gezi Haziranı'nın siyasal değerini belirlemek için, halkı oluşturan iki sınıftan hangisine yakın ya da hangisinin öncülüğünde ve daha önemlisi hangisinin

taleplerinin belirleyiciliğinde geliştiğini saptamak zorunlu olmaktadır.

Gezi Haziranı'nın, AKP/RTE iktidarıyla ideolojik ve siyasal olarak egemen kılınmaya çalışılan ortaçağ gericiliğine karşı kentli modern sınıfların tepkilerinin bir sonucu olduğunu, kitle gösterilerinde doğrudan proletaryaya ait sloganların hiçbir şekilde yer almamasıyla görebiliyoruz. Kuşkusuz ki, iktidara karşı atılan sloganlar ve sokağa dökülen eylemin öfke birikimi, keza, proletarya tarafından da benimsenir niteliktedir ama zaten her halk hareketi küçük burjuvaziyle proletaryanın iradi birliğinde oluşur ve bizzat bu iradi zeminin küçük burjuvaziye içkin olması hareketin burjuva karakterinden kaynaklanır ve harekete burjuva karakter verir. Bu nedenle gelecek devrim süreçlerine Gezi Haziranı'nın hangi niteliklerini ve içeriğini dayanak alarak ulaşacağımız ya da şimdi geri çekilmiş olan bu devrimci halk hareketini hangi düzenlemeler etrafında yeniden örgütleyip nihai hedefine yöneltebileceğimiz bu bulgular ışığında açığa çıkacaktır.

Gezi Haziranı'nın metropol kentlerin küçük burjuva alanlarında yoğunlaştığını, proleter mahallelere yayılmadığını, halk kalkışması niteliğinin kentli küçük burjuva ve alevi katılımdan kaynaklandığını biliyoruz. Burada öncelikle proletaryanın katılmamış olmasından ziyade küçük burjuvazinin proletaryayı aşkın katılımının izahı gereklidir, çünkü Gezi Haziranı, 1 Mayıs'lar ve Soma tepkilerinin çok ötesinde bir katılımı yaşandı. O halde

bu geniş katılımın mekanizmalarını keşfetmek özellikle önem taşımaktadır. Eylem sırasında, örneğin şiddetsizlik zemininde alınan tavırlar ya da doğrudan hükümeti hedef alan ve onunla sınırlı kalışı üzerinden eleştirilen taktik sloganlar hep bu kitle ayaklanmasının niteliği üzerine sağlayacağımız bulgular üzerinden değerlendirilmelidir. O halde eylemin nihai nedenini oluşturan Türkiye kapitalizmi ve onun AKP/RTE zemini çözümlenmelidir.

Geri Ülke Devrimlerinin ve Gezi Haziranı'nın Burjuva Karakteri

Türkiye solunun Gezi Haziranı ve sonrasında içinde çokça bocaladığı konu Türkiye kapitalizminin niteliği olmuştur. Geleneksel ideolojik yapılanmasını geçmiş tarihsel süreçlerin tamamlandığı varsayımı üzerine kuran SİP/TKP bile, birini ortaçağ alanının oluşturduğu üç Türkiye'den bahsetmek zorunda kalırken, ideolojisiz yeni sol bir taraftan neo liberal genellemeler, diğer taraftan post modern özellemler içinde kendine bir yol bulmaya çalışmaktadır. Açıktır ki, Gezi Haziranı'nı devrimci halk hareketi olarak nitelediğiniz zaman bunun burjuva karakterini ve bu burjuva karakteri açığa çıkaran geri kapitalizm koşullarını konuşmak zorunda kalırsınız. Bu zorunluluk strateji planını üzerinde yükselteceğiniz Türkiye kapitalizmi ve tarih-toplumsal

yapısı üzerine genel gevelemelerden daha fazlasını keşfetmenizi gerekli kılar.

Devrimci Cephe edebiyatında sürekli bir şekilde anlata geldiğimiz üzere, Türkiye kapitalizmi geri ve çarpık bir kapitalizmdir. Çarpıklığı serbest rekabetçi süreçleri yaşamadan, kapitalist ekonomiyi kendi rasyonalitesi üzerinde temellendirmeden doğrudan tekelci şekilde gelişmesiyle oluşmuştur; Türkiye kapitalizmi bir finans kapitalizmdir. Geriliği ise yeterince gelişmemiş kapitalist ilişkiler üzerinde siyasal iktidar oluşturmak isteyen burjuvazinin kapitalizm öncesi tefeci bezirgân sermaye kesimleriyle zorunlu ittifak yapmasından kaynaklıdır. Tarihsel olarak birbirine zıt karakterdeki iki sermaye kesiminin egemen sermaye bloku oluşturması, Osmanlı'dan bu yana kurucu devlet sınıflarının ve devlet felsefesinin cumhuriyet kapitalizminin kuruluş sürecinde modern sermaye ile yönetici bir tarihsel blok oluşturmasıyla dengelenmiştir. MGK, günümüz gerçeğinde bu tarihsel blokun somut idari mekanizmasıdır. Klasik faşizmin ideolojik ve siyasal hegemonya ihtiyacıyla oluşan ordu+kilise ittifakının aksine bezirgân örgütlenmenin ideolojik karargâhı olan camiye siyasal hayatta etkisizleştirmeye ve baskılandırmaya çalışan sömürge faşizmi/demokrasisi kurgusu ve ordu müdahaleleri gerçeği tamamlanmamış geçmiş tarihsel süreçleri bünyesinde taşıyan Türkiye'nin çarpık ve geri kapitalizminin devlet ve politika biçimleridir.

Bu siyasal rutin 80 darbesi ve neo liberal saldırıyla sarsılmış ve ardından Amerika'nın Ortadoğu'yu işgal politikalarınca ters yüz edilmiştir. Geleneksel kurucu devlet sınıflarının ideolojik ve siyasal olarak dışladığı Kürt ve islam gerçeğinin Ortadoğu'yu işgal planında Amerikan pragmatizmince istihdamının bir ihtiyaç oluşturması Türkiye'nin tarihsel blokunda değişiklik gerektirmiş, bu kez devlet sınıfları dışlanarak tefeci bezirgânlık siyasal iktidara taşınmıştır. 700 yıldır altta güreşmek zorunda kalan tefeci bezirgânlık, emperyalizmin doğrudan desteğiyle tarihsel karşıtı devlet sınıflarını alt edip egemenliğini ilan ettikten sonra bu tesadüfi ve geçici siyasal konjonktürü tarihsel ve kalıcı bir aşama haline getirmeye yöneldi. Bunun için ideolojik ve siyasal sürece Türk, sünni ve erkek ögeler üzerinden abanınca modern tarihin bütün yerel ve uluslararası toplum ve siyaset kesimlerinin düşmanlığını kazandı. Bugün artık AKP/RTE egemenliği, küresel ve bölgesel konjonktürdeki dengesizliklerin el vermesiyle ancak bir ara sınıf diktatörlüğü halinde sürdürülebilir haldedir. İşte Gezi Haziranı'yla açığa çıkan, bu ara sınıf diktatörlüğüne karşı modern toplumun bütün kesimlerinin öfkesidir. Esas olarak, kentli küçük burjuvazi, katıldığı nispette proletarya, Kürtler, aleviler, öğrenciler ve kadınlar sokakları tutarken, yerli finans kapital basınıyla, otel lojistiğiyle destek vermiş, ABD ve AB resmi açıklamalarla eylemlere diplomatik meşruiyet tanımıştır.

Burjuvazi proletaryanın siyasal yokluğunda küçük burjuvaziye öncülük eder. Ve burjuvazi Gezi Haziranı sonrasında küçük burjuvaziye arkasına bağlayarak seçim labirentlerinde yormuş, enerjisini tüketmiştir. Bu da bir kez daha göstermiştir ki geri kapitalizmlerin tamamlanamamış tarihsel süreçlerinin ortaya çıkardığı tarihsel ve toplumsal tıkanıklıkları aşma gücü sadece ve sadece proletaryada vardır. Burjuvazinin ve küçük burjuvazinin çeşitli katmanları ya da alevilik, kürtlük gibi tarih-toplumsal kategorilerin böyle bir gücü yoktur. Proletarya dışındaki bütün toplumsal kesimler öyle ya da böyle bir araya gelerek halk sınıflarının sömürsü üstüne inşa edilmiş statükonun belli bir düzleminde ortaklaşabilirler. O halde proletarya burjuvazinin tamamlayamadığı tarihsel süreci tamamlamak üzere iktidar olacaktır. Demokratik cumhuriyet programı böyle bir iktidar yolculuğunun programıdır.

Marksizmin devrim teorisi her ne kadar tamamlanmış tarih-toplumsal süreçlerin inkârı üzerine kurulmuşsa da, bu teoriyi içkin üretici güçler teorisi bize doğulu geri kapitalist toplumsal formasyonlarda tamamlanmamış kadim tarihsel süreçlerin modern topluma geçiş açısından devrimci bir itki yarattığını göstermektedir. Lenin bu teorik imkânı pratik/taktik bir stratejiye çevirerek Rus proletaryasını Şubat geçişli Ekim devrimine yönlendirmeyi başarmıştır. Lenin'e göre proletarya üzerinde kapitalizm öncesi ilişkilerin ağırlığı kapitalizmden daha fazladır.

Geri üretim ilişkilerinin kalıntıları da üretici güçlerin gelişiminde sürtünme yaratır. Asyatik kapitalizmin üretim ilişkilerinde yarattığı çelişki birikimi sadece kırsal alanda değil, doğrudan fabrika yaşamında da kendini gösterir. Proletarya bir taraftan kırsal emeğin çözülmesinden oluşurken, tarihsel olarak aşılamamış toprak ekonomisi ve küçük ticaret imkânı onu zincirlerinden başka kaybedecek şeyi olmayan hür emek öznesi olarak davranmasında ontolojik varlığıyla çelişki gösteren kendinde bilinç şekillenmelerine yol açar. Türkiye özgülünde geri ekonomi ilişkileri içinde her gün üretilen biat ve tevekkül kültürü proletaryanın işçi sosyalliğinde klasik normların oldukça gerisindeki davranış yetersizliklerine neden olur. Bu nedenle Soma'da katliamı AKP/RTE rejimine ve onun tarihsel olarak temsil ettiği çarpık kapitalizme bağlayan eleştirilere karşı kimi aydınların, bu yaklaşımın genelde kapitalizmi, özelde neo liberalizmi akladığı şeklinde düştükleri şerh ucuz ve yanlış bir eleştiridir. Türkiye ve Avrupa madenciliği arasında verili andaki iki yüz yıllık fark burjuva demokratik devrimini tamamlamış batılı kapitalizmlerle, tamamlamamış doğulu asyatik kapitalizmler arasındaki farktır.

Bu farkı görememek Gezi Haziranı'nı açığa çıkaran birincil devrim dinamiklerinden, bu farkın yarattığı müthiş çelişki dinamiğini Türkiyeli devrim kurgusunda istihdam etme imkânından kendimizi yoksun bırakmak demektir. Mevcut Türkiye

finans kapitalizmini Merkez Bankası'nın verileri yerine Hamamönü esnafının tepkileri üzerinden yönetmeye kalkan bir iktidara proletaryanın doğrudan karşıt olması toplumun bu modernite öncesi geri ilişkilerinden, bunun ideolojik, kültürel, siyasal tezahürlerinden rahatsız olan bütün kesimlerinin proletarya etrafında toplanmasını getirecektir.

Bunun için yapılması gereken, proletaryayı demokratik cumhuriyet programının en kararlı öncü sınıf gerçeği zemininde örgütlemek ve mevzilendirmektir. Bu demektir ki, devrimin yaygınlığı, proletaryanın bayraklarını, simgelerini saklayarak, sloganlarını, mücadele tarzlarını kısıtlayarak diğer muhalif kesimlere benzemesi gibi sinik ve yarı teslimiyetçi politikalarla değil, aksine proletaryanın doğrudan kendini siyasal öncü bir özne olarak dayatmasıyla mümkün olacaktır. Ancak bu mücadele tarzı ve sınıf hattı tutturulduğu takdirde proletaryanın siyasal öncülüğü ve burjuva devriminin kapsayıcılığı elde edilebilecektir. Bu çerçeve devrimci halk hareketlerinin tarihsel örnekleri üzerinden çıkarılmış salt teorik ve soyut bir çerçeve değildir. Hatta yaşadığımız Gezi Haziranı sonrasındaki süreçte görüldüğü kadarıyla pek çok tarihsel örnekten daha katı bir şekilde, bize ait bir siyasal gerçeklik anlatımıdır.

Gezi Haziranı'nda Öncülük Hattı ve

Devrimci Demokrasinin Tarihsel Öncülük Hakkı

Bilindiği gibi, uluslararası sermayenin AKP/RTE iktidarından kurtulma niyeti fethullah operasyonu, hırsızlık ve talan deşifasyonu, kasetler ve Amerikan dışişlerinin neredeyse her gün yaptığı AKP/RTE eleştirileri üzerinden yürütüldü. Uluslararası ve yerel burjuvazinin bu eleştirel zemini Gezi Haziranı'na yataklık yaptı. Gezi Haziranı'nda kitlelerin kararlı direnişi AKP/RTE diktatörlüğünü devrilmenin eşiğine getirmişti, ancak Türkiye solunun devrimsel hiçbir hazırlığının olmayışı mücadeleyi kendi inisiyatifiyle sonuç alıcı bir güçte ilerletmesinin önüne geçerken, Kürtlerin, alevilerin ve CHP'nin sürece örgütsel ağırlıklarını koymayışları AKP/RTE diktatörlüğünün sallansa da konumunu korumasına olanak sağladı. Kürtlerin, alevilerin ve CHP'nin AKP/RTE diktatörlüğünün yıkılmasına destek vermeyişleri kesinlikle uluslararası emperyalizmin Türkiyeli islamcı iktidarın ancak seçimler gibi sistem mekanizmaları dâhilinde tasfiyesine onay veren tutumları gereği oldu. Bunun iki nedenini görebiliyoruz. Birincisi, fiili bir iktidar değişikliği Mısır ve Suriye'deki dinci radikalizmin Türkiye sahasını bütün genişliğiyle faaliyet alanı olarak kullanmasını getirecekti. İslamcı radikalizmin Avrupa sınırlarına dayanması batılı emperyalizmin işine gelmiyordu. İkinci neden ise muhalefetteki burjuva partilerin iktidarı alaşağı edecek bir kitle hareketini sistemin kontrolü

altında tutacak örgüt ve kadro gücü yoktu. Bu yüzden sürecin statükonun kanallarında akması uluslararası emperyalizmin tercihi oldu. Kürtler, aleviler ve CHP bu tercihe göre yönlendirildiler. Sonuç olarak milyonlarca insanın azgın devlet terörüne karşın sokaklarda gösterdiği protesto, uluslararası ve yerel statüko tarafından seçimlere tahvil edildi. Küçük burjuva sol da bu yönelimin kuyrukçusu oldu. Milyonluk kitle gösterileri ve büyük çaplı deşifrasyonlara karşın AKP/RTE'nin seçimlerden taban desteğini koruyarak çıkması ise uluslararası ve yerel burjuvaziyi AKP/RTE'nin başkanlık, genel seçimler gibi egemenlik takvimine mahkûm etti. Ukrayna ve Suriye sürecindeki belirsizlikler AKP/RTE iktidarını güvenceleyen şans faktörleri oldular. Bugün ne yeni CHP muhalefetine ne de devletçi ulusalcı eğilimlerin, ne liberallerin ne de beyaz Türk muhalefetine gündeminde bir iktidar değişikliği yoktur, çünkü bunu talep edecek mecalleri dahi yoktur. Bugünkü dengeler itibariyle Türkiye'nin siyasal iktidar sorununu halkın devrimci gücünü seferber etmeden aşmak mümkün değildir ve bu ne uluslararası emperyalizmin ne de oligarşinin göze alabileceği bir cürettir. Bu yüzden Soma'da CHP tepkisizliği kendi küçük burjuva milletvekillerine bile ağır gelecek kadar bir yoğunluk kazanmıştır. Bu yüzden Soma sürecinde beyaz Türkler, CHP, MHP ve AKP birbirleriyle domuz topu bir ittifak halinde proleter tepkinin devrimci bir dalgaya dönüşmemesi için ortaklaşmışlardır. Bu yüzden toplumsal muhalefetin öncülüğü Gezi Haziranı'nın

yıldönümü protestolarının gösterdiği gibi kendiliğinden bir şekilde yalnızca devrimci demokratik muhalefetin eline kalmış durumdadır.

Tarihin çağrısına uyulmalıdır. Devrim ve proletarya, kendini başka hiçbir toplumsal kesim uzlaşısına sokmadan AKP/RTE diktatörlüğüne karşı mücadelenin bayraktarlığını yapmalıdır. AKP/RTE iktidarını alaşağı etmeye yönelik slogan ve mücadele tarzları doğrudan statükoyu hedef alan slogan ve mücadele tarzlarına dönüşmüş durumdadır, çünkü uluslararası emperyalizmin ve oligarşinin AKP/RTE'den başka bir siyasal temsil ve egemenlik koşulu bulunmamaktadır. Devrimin devrimci demokrasi bayrağı doğrudan proletaryanın ve onunla ittifak kurmak zorunda olan kır ve kent küçük burjuvazisinin iktidar bayrağı haline gelmiş durumdadır. Soma, Okmeydanı ve Gezi Haziranı'nın birinci yıl protestolarının gösterdiği gibi devrim ve proletaryanın, bundan böyle, toplumsal muhalefeti geniş tutmak adına Gezi Haziranı'nın sönümlenmesinin de temel nedenlerinden birini teşkil ettiği haliyle bayraksızlık, şiddetsizlik gibi, kendi kimliğini diğer sınıf ve zümre eğilimleri içinde eriten tarz ve üslup düşüklüklerinden yarar sağlayacağını ummasının hiçbir maddi temeli yoktur. Aksine, devrimin ve proletaryanın kendi kimliğini öne çıkartan tarz ve üslupların taktik öneminin çok arttığı yeni bir devrimsel döneme girilmektedir. Dönem terminolojisi itibariyle söyleyecek olursak toplumsal

kutuplaşmadan korkmak devrimin değil liberallerin ve oportünistlerin işidir.

Bu dönemde demokratik cumhuriyetçi bir programı iktidar kılabilmek için, bizim, toplumsal yayılım itibariyle Gezi Haziranı genişliğinde ama sınıfsal karakteri itibariyle Gezi'ye baskın, yani proleter karakterli yeni bir halk muhalefeti, devrimci halk hareketini örgütlememizin önü açılmış durumdadır. Bu taktiksel çerçeve, ülke tarihinin iki ayaklanma Haziranı'nın yani 70 Haziranı ile Gezi Haziranı'nın sentezcil bir değerini yaratmayı gerekli kılmaktadır. Bunun nasıl olabileceğini irdeleyebilmek için 70 Haziranı üzerine de Gezi Haziranı üzerine yapageldiğimiz yoğunlukta tartışmamız gereklidir, çünkü devrim tarihimizin ilk ve tek proleter kalkışmasıdır ve bu haliyle tarihsel olarak Gezi Haziranı'nın ilerisindedir. Olayca aşılammıştır. 70 Haziranı'nı olayca aşabilmek onun tarihsel oluşunu kavrayabilmekle mümkündür.

70 Haziranı ve Türkiyeli Devrim Gerçeği

70 Haziranı, şimdilerde AKP/RTE muhalifi burjuvazinin kendilerine bir yol göstermesi için peşinden koştukları Demirel'in, yükselen sınıf mücadelesini bastırmak üzere DİSK'i yasaklama girişimlerine karşı, DİSK'i kuran sendika aristokrasisinin keza

asgari direniş temelli bir protesto çağrısına İstanbul proletaryasının birikmiş bütün sınıfsal öfkesiyle akmasıdır. 15 Haziran'da, Beyazıt meydanında beş, on bin kişilik bir protesto eylemi tasarımı, dönemin devrimci ruhuyla beslenen proletaryanın yüz binlik gösterilerine dönüşmüş, sendika bürokrasisi bizzat devlet radyosundan eylemi söndürme anonsları yapmak zorunda kalmıştır. Sendika yöneticilerinin sendika şubelerini kapatması ve bir kısmının gözaltına alınmasıyla örgütsüz ve yetersiz kalan proletarya fabrikalarına çekilmiştir. Amfilderde Türkiye proletaryasının siyasal yokluğu üzerine strateji tartışmaları yapan devrimci üniversite gençliği, bir gün önce hiçbir bilgi ve ilgisinin olmadığı işçi eylemine hızla yönelip fabrika önlerinde önderliksiz, ne yapacağını bilmeden toplaşan işçilere aydın gençliğin geleneksel devrimci atılımıyla yol gösterince 16 Haziran'da tankların oluşturduğu barikatlar aşılmış, İstanbul proletaryanın egemenliğine geçmiştir. Tıpkı Gezi Haziranı'nda, küçükburjuva emeğinde kimliğini arayacak kadar muhalif varlığına susamış olduğumuz proletaryanın Soma'da diktatörü markete sığınmak zorunda bırakması gibi en yok sayılan anda, bir sebeple siyasal alanı belirlemesidir, 70 Haziranı.. 70 Haziranı'nda proletarya, ceberut devletle biat ve tevekkül ilişkisi içindeki reaya kökenine uygun olarak ancak düzenin meşruiyeti içinde gördüğü sendika devletçiliğinin eylem çağrısına kulak kabartmış ve aynı tarihsel meşruiyet algısı içinde medrese fofdasının öncülüğünde celalileşmiştir. Bugün itibariyle

70 Haziran'ının tarih olması 16 Haziran'ın tarihselliğini ortadan kaldırmaz. 70 Haziran'ının tarih olması halk sınıflarının kerim devletin egemenliğini içselleştiren kadim bilinç ve gelenek şekillenmesidir, ki bu suni dengedir.. 16 Haziran'ın tarihselliği ise proletaryanın modern üretim süreçlerindeki azgın ve uzlaşmaz emek sermaye çelişmesini reddedişidir, ki bu devrimdir. Bize düşen bu tarihselliğin kurgularını Türkiye özgünlüğü üzerinden kavramaktır. Bunu başaramadığımız takdirde Gezi Haziranı'nın da tarih olmasını engelleyemeyeceğimiz açıktır.

Gezi Haziranı'nı 70 Haziranı'na bağlamak proletaryayı toplumsal muhalefetin merkezine yerleştirmekle, 70 Haziranı'nı iktidara taşıyabilmek ise proleter harekete Gezi Haziranı'nın toplumsal kapsayıcılığını kazandırmakla mümkündür. Bunlar aşamalı, ardışık süreçler değil, iç içe geçmiş süreçlerdir.

Bir yandan genel bağlamda siyasal varlığı düşük düzeyler gösteren Türkiye proletaryasını doğrudan toplumsal muhalefetin bir ögesi haline getirmek gereklidir, diğer yandan bu varoluşun, toplumun demokratik zeminde yeniden kurulmasında çıkarı olan kesimlerinin çıkarlarının temsilini taşıyacak kerte de öncüleştirmesini, özneleşmesini sağlamak gereklidir. Birincisi devrimin mücadele ve örgüt biçim ve metot sorunudur, ikincisi devrimin program sorunudur. Toplamda devrimin ideolojik, siyasal, örgütsel öncülüğünün inşası sorunudur. 90'dan beri oportünist egemenlik altında yaşanan ağır likidasyon süreci

sonrasında Türkiye devriminin yeniden yapılandırılması işidir. Somut çerçeveler net tanımlamalar gerektirir.

Ülkede devrimi, devrimde proletaryanın varlığını somut hale getirmek için öncüleyin devrim ve proletarya hakkında somut fikirlere sahip olunmalıdır. Marksist devrim teorisi üretici güçler teorisinin bir fonksiyonudur. Proletaryayı devrimci kılan hem egemen ekonominin üretici sınıfı olması, hem de toplumsal bir dönüşümü gerçekleştirebilecek toplumsal zoru, içinde bulunduğu emek sürecinin kolektif tarzı itibariyle sınıf kimliğine içkinleşmesindedir. Ancak proleter, modern üretimin bu özelliklerini tarihsel geçmişinin kendisine verili toplum alışkanlıkları içinde benimser. Türkiye proletaryasının yüz yıllık elbirliği tarzı, yani toplumun modern kolektif aksiyon üretici gücü 7 bin yıllık bezirgânlığın toplumu ve toplumsallığı parçalayıcı alışkanlıklarının ağır baskısı altındadır. Türkiye proletaryasının ezilen ve sömürülen bir sınıf olarak açığa çıkması beklenen kendiliğinden eylemini kısıtlayan onun tarihsel oluş süreci içindeki kendinde bilinç şekillenmesidir. Proletaryanın ontolojik varlığına içkin devrimci üretici gücünü açığa çıkartmanın yolu bu tarihsel oluşun kendinde bilincini aşmaktır. Bu amaca, proletaryaya salt dışardan bilinç değil, aynı 70 Haziranı'nda olduğu üzere tankları aşacak eylemi de götürmekle ulaşılır.

Proletaryanın devrimciliğini baskılayan tarih-toplumsal süreçler halk devrimciliğini açığa çıkaran başka tür tarihsel olgular da

içerir. Türkiye'nin geleneksel devrimci gençlik eylemciliği, onun öncü inisiyatifi böyle bir olgudur. Gençliğin siyasal uzamda bir proletarya aydını düzlemi oluşturacak şekilde varlığı proletaryanın kendisi için sınıf düzeyine çıkmasında yol açıcı olacaktır. Olmaktadır. 70 Haziranı bunun olayca kanıtıdır. Gezi Haziranı ise, 90'dan beri gençliğin devrimci inisiyatifini inkâr eden oportünist likidasyonun Türkiyeli devrim özgünlüğünde yarattığı boşluğun içine çökmesi ve sönmesiyle bu gerçeğin tersinden kanıtı durumundadır.

Mücadele tarihimizin Haziranları göstermiştir ki, sınıfın devrimci eyleminin kendiliğinden açığa çıktığı koşullar oportünistlerin aydınlanma tariflerinin ya da sınıf devrimciliğinin soluklaştırıldığı siyasal tarzların işi değildir. Bunlar ancak küçük burjuva revizyonizminin asgari direniş çizgisine ait yönelimlerdir. Gezi Haziran'larını proleterleştirmenin, 70 Haziran'larını iktidara yöneltmenin çalışması sınıfa bilinç+eylem taşıyıcılığı yapan devrimci öncünün, proletaryanın devrimci eylemine ebelik yapacak devrimci savaş tarzıdır. Türkiye'nin Haziran kalkışmalarının bilançosu ve son bir yıllık mücadele birikimi bizi stratejik bir kavşağa getirmiştir. Bu kavşakta daha önce sorduğumuz şu soruyu yeniden hatırlamak zorundayız; proletaryanın siyasal eylemine oportünizmin ve revizyonizmin aydınlanmacı, kendiliğindenci, sivil toplumcu, ekonomist ve "küçük somut ilerlemeler" tarzı üzerinden mi ulaşılabilecektir, yoksa

devrimci savaşla mı? Yasal kurumsal siyaset tarzları da, Kürt toplumsal muhalefetiyle ilişkilenme de bu tercihe göre Őekillenecektir.

Haziran 2014

Gezi Haziranı üzerinden bir yıl geçti. Bu bir yıllık sürenin, devrimci mücadele tarihimizin en eğitici dönemi olduğunu söylemek abartı sayılmamalı. Devrimci mücadelenin siyasal bir olgu olarak hayatımızda yer aldığı 60'lardan bu yana bakılacak olursa, 90'lara kadar mahallelere, hatta sokaklara kadar indirgenmiş dar pratikçilik, ancak pratik faaliyetin etkisizleşmesine tâbi olarak 90'lardan sonra bir bakış genişliğine kavuştu.